

Mercy Housing

*Byenvini
Nn Nouvo
Kay ou a!*

Tablo Kontni yo

Ikon gid la ak siyifikasyon yo	<i>i</i>
Atik komen ak non yo	<i>ii</i>
<i>Peye Bòdwo</i>	1
Pran Swen Apatman W	
<i>Enspeksyon avan antre nan apatman an</i>	2
<i>Zòn ou pase tan yo</i>	3 5
<i>Pinèz</i>	6
<i>Kwizin</i>	
<i>Preparasyon Manje</i>	7
<i>Netwayaj Manje</i>	8
<i>Kwit manje ak boukannen</i>	9 10
<i>Machin alave asyèt</i>	11
<i>Recho</i>	12
<i>Evyè/ Machin pou kraze res manje</i>	13
<i>Fatra/poubèl</i>	14
<i>Twalèt</i>	
<i>Netwayaj jeneral</i>	15
<i>Pwoblèm twalèt</i>	16
<i>Fwit Dlo & Devèsman</i>	17
<i>Lesiv</i>	18
Sekirite ak Pwoteksyon	
<i>Alam lafimen</i>	19
<i>Dife</i>	20 22
<i>Koulwa</i>	23

Copyright © 2006 pa Mercy Housing, Inc. Tout dwa rezève. Demann pou pèmasyon oswa plis enfòmasyon ta dwe adrese nan Refugee Housing Program (Pwogram Lojman Refijye), Mercy Housing, Inc. 1999 Broadway, Suite 1000, Denver, CO 80202.

Sekirite ak Pwoteksyon	
<i>Moustikè pou pòt ak fenèt yo</i>	24
<i>Ijans Medikal</i>	25
<i>Fimen</i>	26
<i>Seri; Kle; Etranje</i>	27 28

Lapòs & Avi	
<i>Lèt; Avi ki afiche</i>	29
<i>Demann Reparasyon</i>	30

Pou ou kapab vin yon bon vwazen	
<i>Bri; Rezoud Pwoblèm; Bèt kay</i>	31

Konsèvasyon enèji	
<i>Tèmsta</i>	32
<i>Konsèy itil</i>	33 34

Rezime

Gid sa a fèt pou itilize kòm yon pati nan yon oryantasyon lojman ki gen ladann yon manadjè ka ak yon fanmi refijye. Li PA fèt pou yon dokiman otonòm.

Sa a te ekri kòm yon efò kolaborasyon ant Sant Kominotè Afriken (African Community Center) nan Denver, Colorado ak Mercy Housing, Inc. Carol Kimball te bay ilistrasyon ak konsepsyon konseptyèl. Sant Kominotè Afriken an se yon biwo pwogram Sant Devlopman Kominotè Etyopi (ECDC) ki baze nan Washington, DC.

Dokiman sa a se yon pwodwi pwojè Asistans Teknik pou Sèvis Lojman Refijye, Nimewo Sibvansyon 90RB0015. Sibvansyon sa a te bay a Mercy Housing, Inc., pa Biwo Reyentegrasyon refijye (ORR), Depatman Sante ak Sèvis Imen. Opinyon sa yo pa nesèsman reflekte opinyon ORR.

Atravè gid sa a, w ap jwenn ikon nan sèten paj.
Men sa chak ikon vle di:

Sa vle di travayè sosyal ou a,
moun k ap revize liv sa a avèk ou.

Non: _____

Nimewo telefòn: _____

Sa vle di pwopriyetè w la
oswa manadjè apatman w lan.

Non: _____

Nimewo telefòn: _____

Medikal

Dife

Lapolis

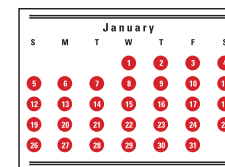
Lè w konpoze 9 1 1 sou
telefòn ou, sa ap pote èd
pou ou rapid.
Sèlman rele si ou
reyèlman bezwen èd nan
ijans pèsònèl.

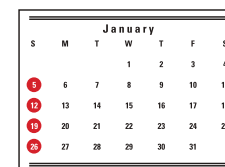
Sa a vle di **NON!** Pa fè sa
foto a montre.

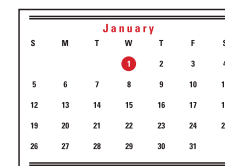
Sa vle di w ap gaspiye
lajan w. Eseye pa fè
bagay sa yo.

Fè sa chak jou.

Fè sa yon fwa pa semèn.

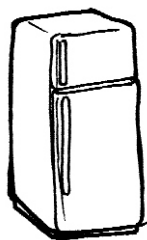

Fè sa yon fwa pa mwa.

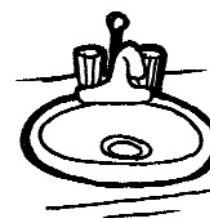
Komen Atik & Yo Non

Avi Degèpisman

Frijidè Frijidè

Wobinèt Evye

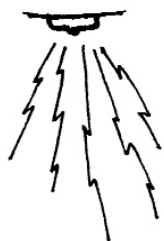
Aparèy pou etenn dife

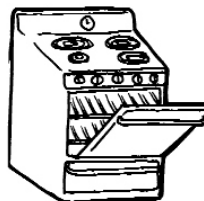
Machin pou kraze rès manje

Benwa

Alam lafimen

Fou komplè

Twalèt

Poubèl fatra

Machin alave asyèt

Tèmostat

Machin pou lave rad pou lave

Intèkòm

Fenèt A/C Èkondisyone

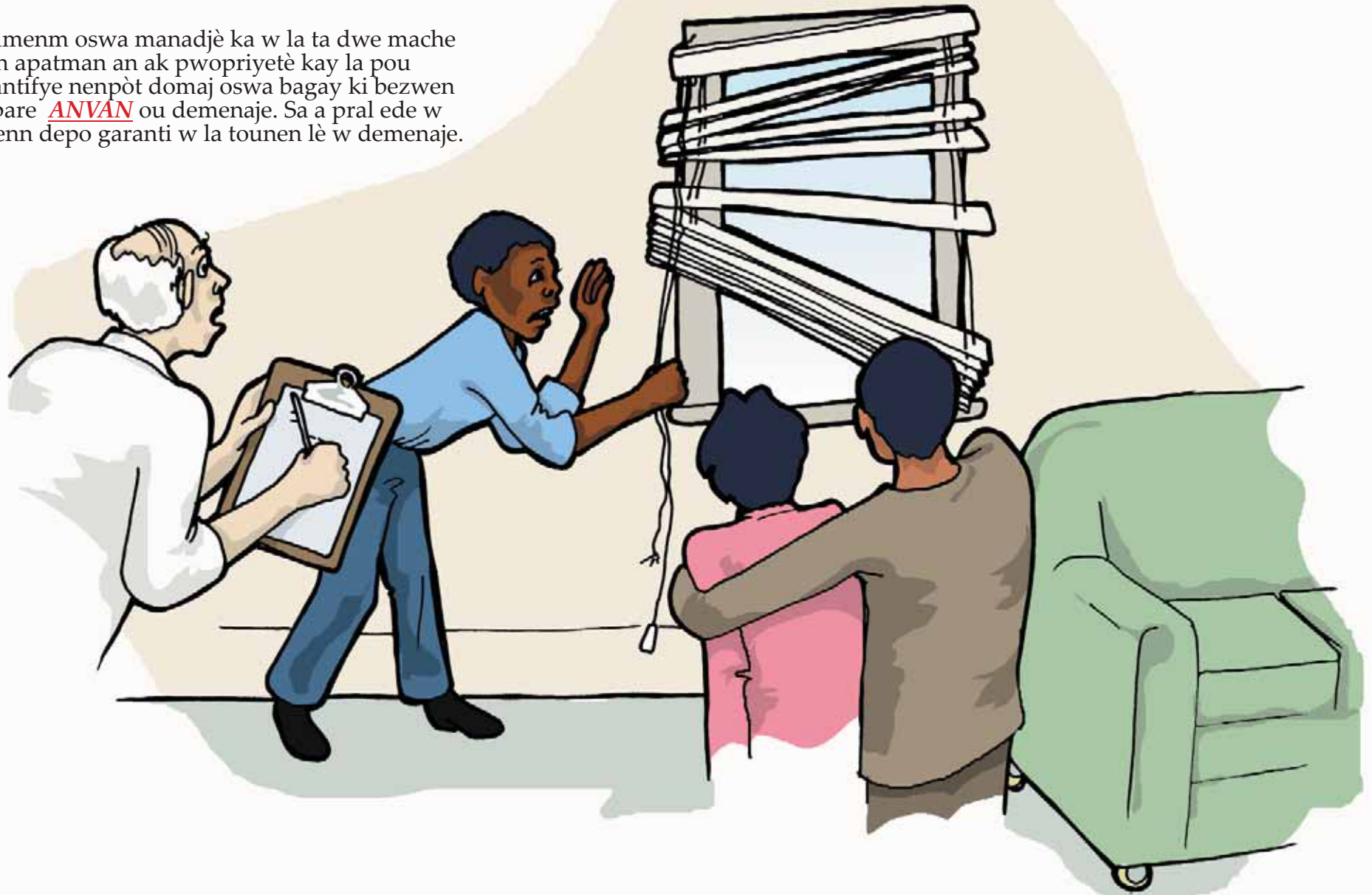
January						
S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Ou dwe peye lwaye w, bòdwo sèvis piblik ak lòt bòdwo w alè **CHAK MWA** pou etabli epi kenbe bon kredi.
Bon kredi ap ede w prete lajan pou achte yon kay, yon machin oswa peye pou yon edikasyon inivèsitè.
Sèvi ak yon lis verifikasyon pou ede w peye bòdwo w yo alè.

PA JANM VOYE LAJAN PA LAPÒS!

Oumenm oswa manadjè ka w la ta dwe mache nan apatman an ak pwopriyetè kay la pou idantifye nenpòt domaj oswa bagay ki bezwen repare **ANVAN** ou demenaje. Sa a pral ede w jwenn depo garanti w la tounen lè w demenaje.

January						
S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

January						
S	M	T	W	T	F	S
		1	2	3	4	
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Netwaye tapi w ak yon aspiratè omwen yon fwa pa semèn. Netwaye devèsman yo ak savon ak dlo imedyatman. Planche bwa yo ta dwe baleye chak semèn.

Mèb, eksepte aparèy elektrodomestik yo, ka se pwopriyete w pou w kenbe lè w demenaje. Li pral dire anpil tan si w kenbe li bèl! Pwopriyete w la ap atann pou w pran tout mèb ou yo ak afè w lè w demenaje. Si ou gen kesyon sou mèb ou ka kenbe, li kontra lwaye w la oswa pale ak responsab dosye w la.

Retire soulye lè w ap antre nan apatman w lan. Sa ap ede kenbe tapi yo pwòp.

Pa vide likid sou tapi an. Li pral chita anba tapi a epi fè li pral kite yon tach ki difisil pou retire.

Netwaye devèsman yo **IMEDYATMAN!**

Ou ka anmezi sèvi ak yon spe netwayaj tapi ke ou ka achte nan makèt la.

**PA JANM SÈVI AK
KLOWOKS SOU TAPI!**

Si w gen pwoblèm ak yon tach, mande manadjè ka w la oswa manadjè apatman pou konsèy.

Pou tach ki pi grav, ou ka lwe yon machin netwayaj tapi nan pifò boutik.

Aprann timoun yo pou yo **PA** jwe nan rido yo oswa nan rido pliyan fenèt yo, epi pou yo **PA** ekri sou mi yo.

Aprann timoun yo dwe fè atansyon ak bagay ki nan apatman w lan.

PA kite yo monte oswa vole sou mèb yo.

PINÈZ

Mòde pinèz yo fè mal epi wouj.

PA JANM POTE MEB KI SOT
NAN LARI A ANTRE LAKAY
OU!

Pinèz ap viv nan pli twal, kwen mi yo, nan tapi ak nan dra yo.

Si w gen pinèz, lave tout dra yo nan dlo cho ak savon epi sèk nan yon seche rad cho. Vakyòm matla, mèb, tapi, ak kwen nan mi yo epi mete sakvakyòm deyò nan fatra a touswit.

Deplase kabann yo ak kanape yo lwen mi yo.
Pa kite kouvèti yo touche atè a.
Mete mamit ki gen savon likid nan yo anba pye ankadreman kabann yo.

PREPARASYON MANJE

Si w domaje kontwa yo, w ap oblije peye pou yo. Lè w ap itilize yon kouto, sèvi ak yon bwat pou koupe.

PA JANM METE YON CHODYÈ CHO DIRÈKTEMAN SOU YON KONTWA OSWA ATÈ A!

Sèvi ak yon kousin cho oswa twal sèk anba chodyè cho a.

PA JANM KOUPE DIRECTEMENT SOU KONTWA A!

PA JANM KOUPE ATÈ A!

NETWAYAJ MANJE

January						
S	M	T	W	T	F	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Pa janm kite manje deyò sou kontwa a san yo pa kouvri l. Sa a pral atire ensèk, rat ak sourit.

OU KA GEN POU PEYE YON PROFESSIONAL KONTWÒL PARASIT SI SA RIVE!

Li pi bon pou kouvri manje epi kenbe l nan frijidè a. Netwaye andedan frijidè a regilyèman ak savon ak dlo.

LÈ W DEMENAJE, OU PRAL GEN POU PEYE SI FRIJIDÈ W PA PWÒP!

KWIT MANJE AK BOUKANNEN

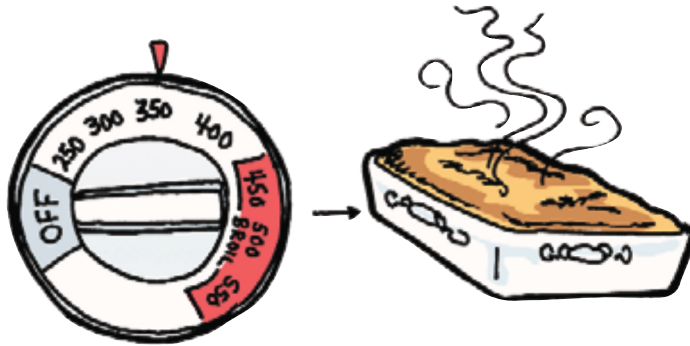
Lè w ap kwit manje sou recho a, toujou kòmanse ak dife mwayen. Si ou kòmanse ak dife ki wo, ou pral boule manje a ak boule chodyè a. Ou ka menm boule anba chodyè a!

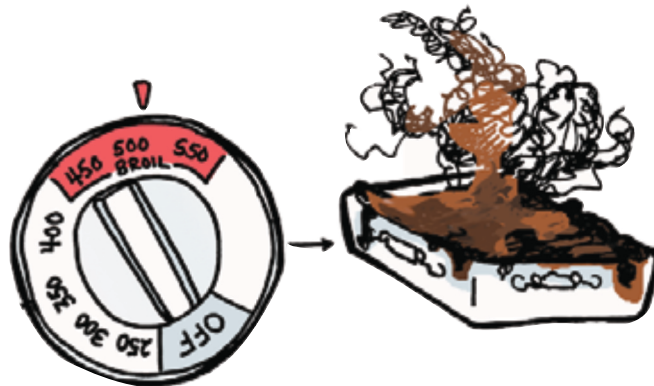
Sèvi ak yon twal sèk oswa kousen pou chalè pou manyen chodyè ak asyèt ki te sou recho a oswa nan fou a.

**RECHO ELEKTRIK AK GRIY POU FOU
KAPAB BOULE W!**

KWIT MANJE AK BOUKANNEN

Pou itilize fou a pou pifò kwit manje oswa boukannen, mete kadran an nan 350, oswa swiv enstriksyon resèt la. Vire kadran an tout volim ap boule manje w. Netwaye nenpòt devèsman menm kote fou a oswa tèt recho a fre.

**PA KWIT MANJE DIRÈKTEMAN SOU
FWAYE RECHO YO!**

MACHIN ALAVE ASYÈT

Yon machin pou lave vesò touye mikwòb sou asyèt ak kouvè yo. Li pa frote asyèt oswa pran plas yon machin pou kraze rè s manje.

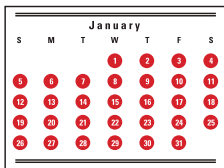
Toujou grate nenpòt kras manje jete nan fatra epi rensè asyèt yo anvan ou mete yo nan machin alave asyèt la.

Ou dwe sèvi ak yon savon espesyal ki fèt pou machin alave asyèt. Li konsantre konsa pa twò plen tas yo. Pa janm mete savon likid oswa savon pou lesiv nan machin alave asyèt la.

Bale planche chak jou epi pase mòp dlo ak savon chak semèn.

RECHO

Siye grès ak manje ki tonbe **IMEDYATMAN** epi netwaye recho ou chak jou.

Pa mete grès nan evye a. Vide l nan yon bwat vid epi mete l nan fatra.

Manje ki tonbe oswa boule ak grès yo danjere. Yo gen move sant epi yo atire pinèz, rat ak sourit.

GRÈS KI VIDE KA LAKOZ TONBE!
GRÈS KI VIDE KA LAKOZ DIFE!

EVYE/ MACHIN POU KRAZE RÈS MANJE

Kay ou ka gen yon poubèl ki moulen rès manje.

Toujou vide dlo frèt lè w ap itilize machin pou kraze rès manje a.

Pa mete zo, kokiy ze, twou fwi, po zonyon, seleri oswa metal nan evye a machin pou kraze rès manje a.

Si machin pou kraze rès manje w la bloke, dlo ka tounen nan evye a. Fèmen li epi rele manadjè apatman w lan.

PA JANM METE MEN W ANNDAN ELIMINATÈ FATRA A!

FATRA / POUBÈL

January						
S	M	T	W	T	F	S
5	6	7	1	2	3	4
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Metè fatra nan poubèl fatra yo bay nan apatman w lan. Ranje yo ak sachè fatra plastik.

Retire fatra w chak jou nan yon bwat fatra ki an sekirite oswa nan yon poubèl. Sant fatra a pral atire ensèk, rat ak sourit, epi li ka lakòz vwazen ou pote plent bay manadjè apatman an.

PA JANM kite fatra nan koulwa apatman an.

Si kominote w la gen yon pwogram resiklaj, swiv enstriksyon yo pou klasman atik yo.

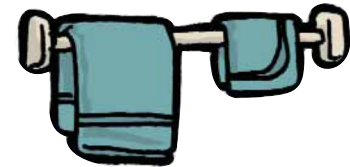

NETWAYAJ JENERAL

January						
S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Twalèt la dwe netwaye chak semèn. Sa gen ladann etaj la, ak andedan ak deyò twalèt la, lavabo, benwa oswa douch.

Pa kite cheve oswa nenpòt lòt bagay desann nan drenaj yo.

PWOBLÈM TWALET

January						
S	M	T	W	T	F	S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Netwaye andedan ak deyò anba twalèt la chak semèn.

Siye pipi sou planche a touswit.

**SI TWALET OU AP VIDE ATÈ,
RELE MANAGER APATMAN OU
MENM MOMAN AN!**

Pa janm jete pwodwi sanitè fanm yo, fatra, manje, sèvyèt papyè, gwo kantite papyè twalèt oswa lòt bagay nan twalèt la.

**ANSEYE PITIT OU POU PA
FLÒCH JWÈT YO OSWA
LÒT ATIK DESANN NAN
TWALET LA.**

Sèvi ak yon bwòs pou netwaye twalèt la.

**PA SÈVI AK BWÒS TWALET LA POU
NENPÒT LÒT BAGAY!**

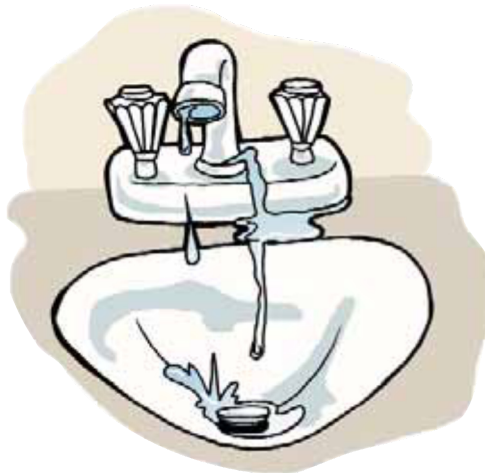
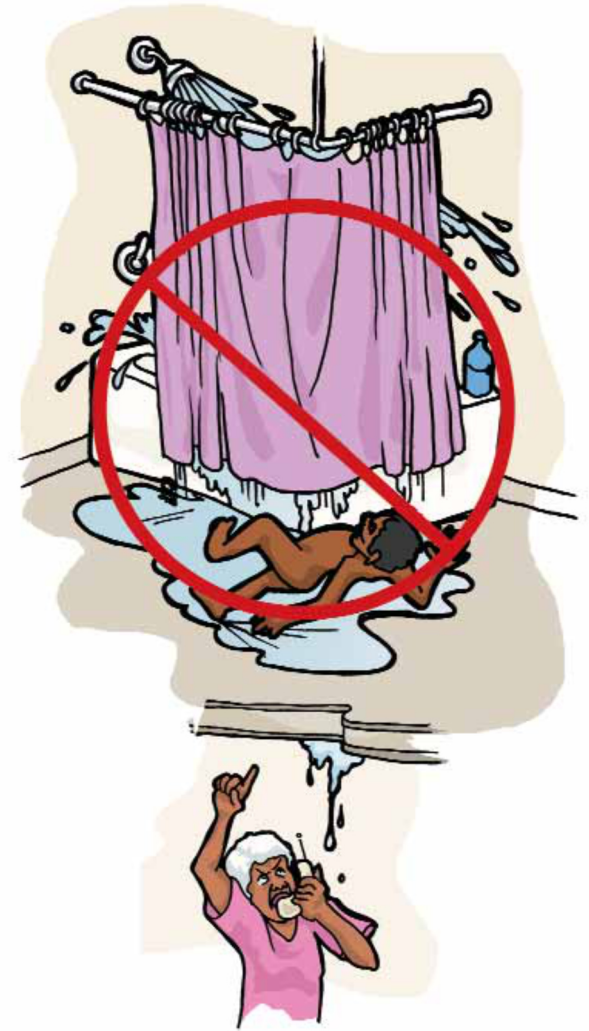
FWIT DLO & DEVÈSMAN

Toujou kenbe rido douch la andedan benwa a, epi toujou netwaye dlo atè a touswit.

Yon tapi pou sekirite andedan benwa a ka anpeche tonbe.

SI W GEN YON KOTE KI BOUCHE OSWA YON FWIT, RELE MANAGER APATMAN OU MENM MOMAN AN!

Ou pral oblije peye pou domaj dlo ke ou pa rapòte.

1. Triye rad nan koulè klè ak koulè nwa.
2. Sèvi ak lave tièd/rense frèt sof si etikèt yo andedan rad la gen enstriksyon diferan.
3. Demare machin nan epi ajoute detèjan lesiv, apre sa, rad yo.
4. Pa mete rad nan machin pou lave oswa seche rad la.
5. Toujou netwaye filtè plim la nan machin seche rad la.
6. Pa kite rad ou san siveyans.

Pwopriyetè yo dwe mete yon alam lafimen nan apatman w lan.

Alam lafimen an dwe travay. Li ta ka sove lavi w.

SI ALAM LAFIMEN OU GEN PIL, OU DWE WÈ KE YO MACHE, EPI RANPLASE YO YON FWA PA AN. CHWAZI YON JOU KI ENPÒTAN POU OU.

Teste alam lafimen an lè w peze bouton an sou devan li.

Si alam la sonnen pandan y ap kwit manje, fèmen li lè w pouse bouton sa a.

PA JANM RETIRE NI JETE YON ALARM LAFIMEN!

Si alam lafimen ou a pa mache, rele manadjè apatman w lan. Konnen ki kote aparèy pou etenn dife yo ye nan apatman w lan oswa nan bilding ou an, epi aprann kijan pou w itilize yo.

PA JANM JETE DLO SOU DIFE GRÈS!

1. Si dife a piti, eseye toufe li lè w kouvri l ak yon lòt chodyè oswa yon kouvèti.
2. Si dife a twò gwo, sèvi ak aparèy pou etenn dife a jan yo montre w la. Apre nempòt ki itilizasyon, manadjè apatman w lan dwe rechaje aparèy pou etenn dife w la pou li ka travay pwochen fwa ou bezwen li.
3. Si ou panse ou paka etenn dife a,

FÈ TOUT MOUN SOTI NAN BILDIN LAN EPI RELE 9 1 1!
LAVI PLIS ENPÒTAN KE BAGAY!

WXYZ
9 1 1

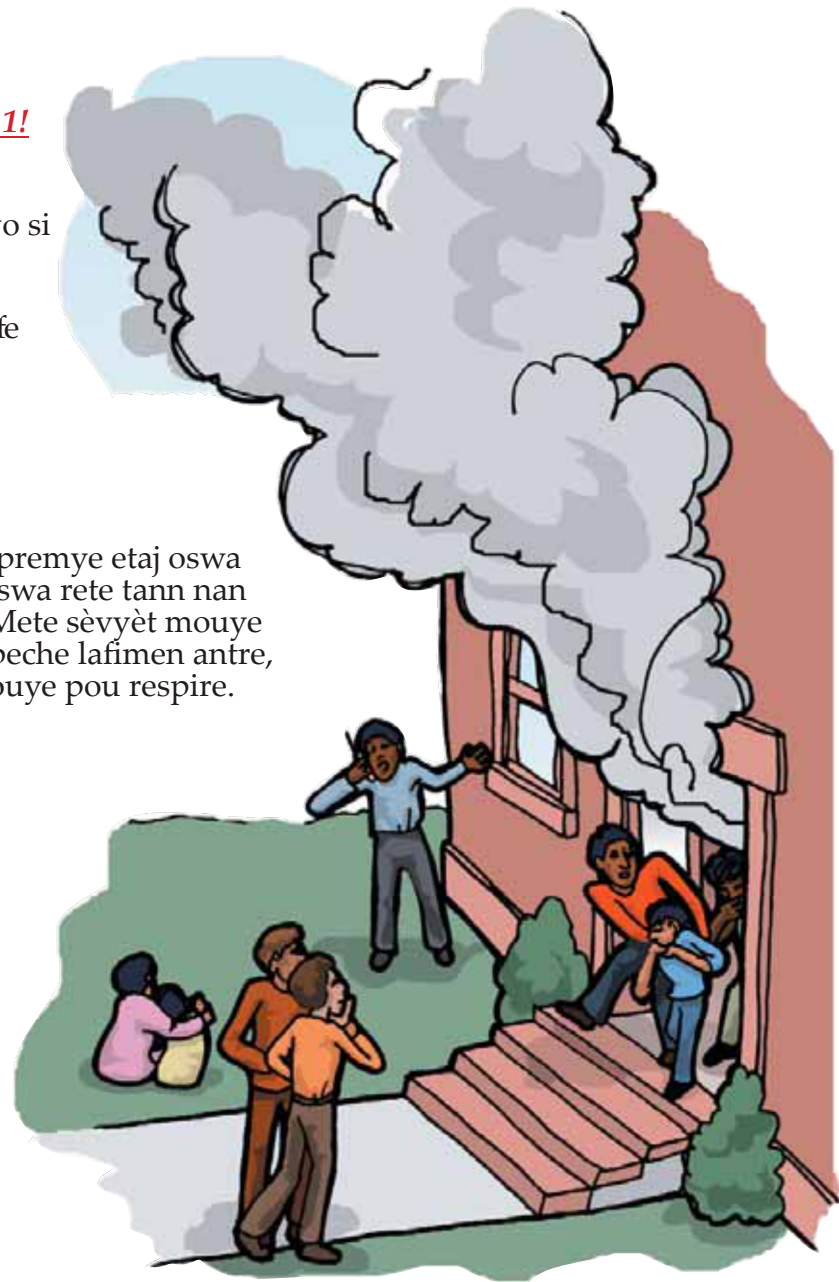
SI DIFE A TROP GWO POU ETENN, RELE 9 1 1!

Si ou kapab, ale deyò. Rete ba pou kenbe anba lafimen an epi eseye pa respire li. Rele vwazen yo si w kapab.

PA JANM monte nan yon asansè pou w ale lwen yon dife sèvi ak mach eskalye yo. Si pòt ou cho, pa louvri li.

Soti nan yon fenèt premye etaj oswa yon sòti pou dife oswa rete tann nan yon fenèt pou èd. Mete sèvyèt mouye sou pòt yo pou anpeche lafimen antre, epi sèvi ak twal mouye pou respire.

Koulwa ak zòn komen ki pa klè yo danjere e yo ka bloke w lèw gen yon ijans.

Lè w kenbe zòn komen nan bilding apatman w lan pwòp, sa fè l an sekirite epi l ap ede w byen ak vwazen w yo.

Moustikè pòt ak fenèt yo enpòtan pou kenbe timoun ak bèt kay andedan kay ou, epi pou kenbe pinèz ak bèt yo deyò.

Si pa gen moustikè oswa yo chire, rele manadjè apatman w lan!

RELE 9 1 1 SI YON MOUN BLESE GRAV!

Pèsonèl sekou ap vini imedyatman pou ede w.

Lè yo jwenn pwoblèm nan, yo ka ede w decide si w bezwen yon anbilans pou w ale nan yon lopital.

Gen kèk bagay ou ka oblije peye pou.

Sigarèt Ameriken yo ap kontinye boule menm si ou pa fimen yo.

Toujou asire w ke sigarèt yo etenn anvan ou jete yo deyò.

Pa fimen nan kabann nan, oswa nenpòt kote dòmi ka ale avèw.

Yo pral fè w peye pou sa ki boule nan apatman w lan.

Pa fimen bò kote timoun oswa fanm ansent.

Granmoun ak timoun pa ta dwe janm debloke pòt ou oswa itilize entèkom an pou kite nenpòt moun ou pa konnen antre.

WXYZ
9 1 1

Medikal Dife Lapolis

SI W WÈ MOUN AP VÒLÈ, RELE 9 1 1!

Toujou kenbe pòt ou fèmen, menm lè ou lakay ou. Pou sekirite, fèmen epi fèmen fenèt ou anvan ou soti.

Pa kite etranje rive nan pòt antre a avèk ou.

Si w bliye kle w oswa si w fèmen nan apatman w lan, sa ka koute \$50.00 oswa plis pou mèt kay la louvri pòt la. Si ou pèdi kle w, li ka koute plis pou ranplase seri yo.

Mande etranje yo pou yo montre w idantifikasyon yo anvan w kite yo antre, enkli moun ki gen inifòm.

Li kourye w epi mete papye enpòtan yo nan yon kote ki an sekirite.

Rele manadjè ka w la pou èd si gen yon bagay ou pa konprann.

Tcheke bwat lèt ou a chak jou. Pa jete "vye kourye" atè nan antre a.

Si yo afiche yon avi sou pòt ou, ou dwe reponn **IMEDYATMAN!**

Se konsa yo bay avi degèpisman yo.

Pwopriyetè yo souvan mande yon avi alekri anvan yo pral fè reparasyon. Sèvi ak yon Demann reparasyon Oswa mande manadjè ka w la èd.

Sitwèb www.refugeehouse.org gen yon Fòm Reparasyon ou ka itilize.

Twalèt mwen an bouche.

Machin pou kraze rèss manje mwen an pa mache.

Wobinèt mwen an ap koule.

Recho mwen an pa mache.

Moustikè mwen yo bezwen reparasyon.

Pifò moun ale dòmi alantou 10 pm.
Tanpri kenbe timoun yo trankil, kenbe konvèsasyon an
ba, epi pa jwe mizik byen fò ant 10 pm ak 8 am.

Ou dwe swiv règ pwopriyetè w la konsènan bri. Règ sa
yo ka jwenn nan kontra lwaye w.

Si ou gen dezakò ak vwazen ou, eseye
rezoud yo ansanm.
Si w pa kapab, mande èd nan men
manadjè ka w la oswa manadjè apatman
w lan.

Gen kèk apatman ki pèmèt
bèt kay.
Asire w ke ou konnen ki bèt
yo dakò.

Anjeneral, lokatè yo peye pou chofaj, elektrisite ak èkondisyone. Sèvis piblik sa yo ka trè chè. Swiv konsèy sa yo pou kenbe bòdwo sèvis piblik ou yo ba.

Tèmosta a kontwole tanperati a nan apatman w lan. Li ta dwe mete ant 65 ak 75 degre nan sezon frede a, ak ant 70 ak 75 degre nan ete a, si ou gen èkondisyone.

Lè w vire tèmostat la tout volim, sa **PA** fè chalè a vin pi cho oswa pi vit, epi si w bliye fèmen l ankò, sa koute anpil lajan.

SI CHOFAJ LA OSWA
ÈKONDISYONÈ A AP MACHE,
FENÈT LA TA DWE FÈMEN.

Toujou fèmen pifò limyè ak aparèy amizman yo lè w kite apatman w lan. Kite youn oubyen de limyè limen pou vòlè yo pral panse gen yon moun lakay yo.

**PA JANM KITE FENÈT YO LOUVRI LÈ
CHOFAJ LA LIMEN!**

Si w santi van ap soufle bò kote pòt oswa fenèt ki fèmen, mande pwopriyetè w la pou l ajoute tanperati izolan pou kenbe frèt la deyò.

Mete chosèt, pantalon long ak chemiz manch long, oswa kouch rad siplemantè ap kenbe ou pi cho, epi li pi bon mache pase monte chafaj la.

PA JANM SÈVI YON RECHO OSWA FOU
POU CHOFAJ!

Kenbe pòt frijidè yo fèmen otank posib.
Si w kite pòt la ouvè, sa gaspiye elektrisite epi
li ka lakòz manje gate, sa ki pral fè w malad.

Rezime

1. Peye bòdwo w yo.
2. Kenbe bagay yo pwòp.
3. Pran swen pwopriyete.
4. Konnen kijan pou fè fas ak dife ak lòt ijans.
5. Fè atansyon ak Kourye ak avi yo.
6. Vinn yon bon vwazen.
7. Pa gaspiye enèji.

Peye bòdwo

Kenbe bagay yo pwòp

Pran Swen Pwopriyete

Konnen kijan pou fè fas ak ijans

Li Kourye & Avi yo

Vinn yon bon vwazen

Pa gaspiye enèji

Kolaboratè kle nan pwojè sa a se:

Jennifer Gueddiche, Direktè Pwogram Sant Kominotè Afriken an, **Scott Robbins**, Manadjè Pwojè Lojman Refijye pou Mercy Housing, ak **Carol Kimball**, Atis, ak entèn **Jennifer Harden** ak **Zara Tenore**.

Mercy Housing

Haitian 1006

1999 Broadway, Suite 1000, Denver, CO 80202
Telefòn: 303-830-3300 Faks: 303-830-3301
www.mercyhousing.org www.refugeehouse.org